

Nr 457.

Av herr Kollberg, om beredande av möjlighet till dispens i vissa fall från erläggande av investeringsavgift.

I övergångsbestämmelserna till förordningen den 14 december 1951 om särskild avgift vid vissa investeringar (investeringsavgift), som träder i kraft den 1 januari 1952, stadgas, att till avgiftspliktig investering icke skall hänföras sådan investering i fastighet, för vars utförande byggnadstillstånd meddelats före den 1 juli 1951.

Denna bestämmelse fanns i något annorlunda form i det sakkunnigförslag, som låg till grund för den i ämnet avlåtna propositionen. Förslaget föranledde erinringar från flera näringsorganisationer, vilka bl. a. framhöllo att bestämmelsen komme att verka slumpvis och orättvist. Yrkande framfördes om att tidpunkten för ingivande till vederbörande myndighet av ansökan om byggnadstillstånd skulle vara avgörande för om avgift skulle uttagas eller icke. Riksdagen beslöt emellertid, i enlighet med propositionen, att dagen för byggnadstillståndets meddelande skulle vara utslagsgivande. Förordningen medger icke rätt för Kungl. Maj:t eller underlydande myndighet att bevilja undantag från bestämmelsen.

Till min kännedom har kommit ett fall, som enligt min mening visar, att dispensmöjlighet bör beredas. I korthet relaterar jag här detta fall.

I skrivelse till arbetsmarknadsstyrelsen den 24 maj 1950 anhöll Aktiebolaget Wahlén & Block i Stockholm om tillstånd att ombygga fastigheten Vallingatan 20—22 i Stockholm. Nämnda fastighet skulle av bolaget användas för bedrivande av bolagets grosshandelsrörelse. För lagerbyggnader för grosshandeln finnes en särskild byggnadskvot, avsedd för Sveriges grossistförbunds medlemmar. Inom ramen för nämnda kvot turordnar Grossistförbundet de byggnadsansökningar, som ingivas av dess medlemmar. Bolagets ifrågavarande ansökan upptogs av Grossistförbundet såsom ett av de viktigaste ärendena på förbundets preferenslista för 1951.

Sedan bolagets ansökan tillstyrkts av arbetsnämnden i Stockholm samt i vederbörlig ordning granskats och prövats av arbetsmarknadsstyrelsen, uppfördes densamma på styrelsens föredragningslista till byggnadsberedningens sammanträde den 8 maj 1951. Enligt vad jag inhämtat skulle ansökningen därvid ha tillstyrkts av arbetsmarknadsstyrelsen.

Några månader dessförinnan hade emellertid Stockholms stad trätt i förbindelse med bolaget med hemställan att få köpa berörda fastighet, varvid ställdes i utsikt att bolaget såsom kompensation skulle erhålla annan fastighet eller annan byggnadstomt med erforderligt byggnadstillstånd för ny fastighet. Detta erbjudande hade dock avböjts av bolaget, som önskade fullfölja sina planer på ombyggnad av fastigheten Vallingatan 20—22.

På framställning av staden bordlades bolagets ansökan om byggnadstillstånd vid byggnadsberedningens sammanträde den 8 maj. Motiveringen härför var att staden borde beredas tillfälle att ånyo förhandla med bolaget. Bolaget hade icke något som helst intresse av att vidare förhandla med staden i frågan. Genom detta fullständigt onödiga uppskov med ärendets handläggning kom man in i en period, då svårigheterna att anskaffa arbetskraft i Stockholm gjorde sig särskilt starkt gällande. Fortsatta förhandlingar mellan staden och bolaget ledde ej till något resultat, varför ansökningen ånyo upptogs å föredragningslistan till byggnadsberedningens sammanträde den 19 juni 1951. På grund av den inträdda försämringen i arbetskraftssituationen i Stockholm bordlades emellertid ansökningen även vid detta sammanträde tillika med övriga ansökningar om byggnadstillstånd i Stockholm. Först å det närmast därpå följande sammanträdet med byggnadsberedningen, den 4 september 1951, upptogs ansökningen till prövning och den 7 i samma månad meddelade Kungl. Maj:t det begärda tillståndet.

Enligt bestämmelserna i förordningen om investeringsavgift kommer bolaget att för dessa ombyggnadsarbeten påföras en investeringsavgift å mellan 150 000 och 200 000 kronor. Detta synes mig icke med rättvisan överensstämmande. Om Stockholms stad icke hade för att tillgodose vissa av sina intressen påyrkat bordläggning av bolagets ansökan, skulle byggnadstillstånd säkerligen ha beviljats i maj 1951 och bolaget icke drabbats av investeringsavgift.

Dröjsmålet med byggnadstillståndets beviljande har förorsakats av helt andra omständigheter än sådana som bruka föranleda dylika dröjsmål. Samtliga förutsättningar för tillståndets beviljande förelågo redan vid byggnadsberedningens sammanträde den 8 maj 1951.

Då det måste anses uppenbart obilligt att bolaget i detta fall påføres investeringsavgift böra enligt min mening åtgärder vidtagas för att bolaget må kunna befrias från skyldighet att erlägga avgiften.

Även om det nu ifrågavarande fallet måste anses vara mycket säreget och jag icke äger kännedom om något parallellfall, finner jag det motiverat, att riksdagen lämnar Kungl. Maj:t ett allmänt bemyndigande att, om synnerliga skäl därtill föranleda, medgiva befrielse från skyldighet att erlägga investeringsavgift eller bevilja restitution av redan erlagd avgift i fråga om sådan investering i fastighet, för vars utförande byggnadstillstånd söktes före den 1 juli 1951.

Skulle riksdagen icke finna, att det av mig återgivna fallet ger anledning till ett dylikt allmänt bemyndigande, synes mig i varje fall skäligheten bjuda, att riksdagen genom särskilt beslut beviljar Aktiebolaget Wahlén & Block befrielse från skyldighet att erlägga investeringsavgift för ovannämnda investering i fastigheten Vallingatan 20—22.

Under åberopande av vad jag nu anfört får jag hemställa,

att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att, om synnerliga skäl därtill föranleda, medgiva befrielse från skyldighet att erlägga investeringsavgift för sådan investering i

fastighet för vars utförande byggnadstillstånd söktes före den 1 juli 1951.

Därest detta yrkande icke skulle bifallas, hemställes i andra hand, att riksdagen måtte bevilja Aktiebolaget Wahlén & Block i Stockholm befrielse från skyldighet att erlägga investeringsavgift för bolagets investeringar i fastigheten Vallingatan 20—22 i Stockholm enligt det byggnadstillstånd, som bolaget erhållit genom Kungl. Maj:ts beslut den 7 september 1951.

Stockholm den 26 januari 1952.

Gust. Kollberg.